

Les cent karmas

1. ལས་བརྒྱ་ཐམ་ <«ཀའུང་»ཐམས།> བ་
Les cent karmas

Sixième feuillet

2. བས་པོ་རྒྱལ་པ།
Sixième feuillet

L'histoire de Gopā

3. ས་འཛོམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
Celle nommée Gopā

Voici une histoire que le Bienheureux conta lorsqu'il séjournait à Kapilavastu.

4. ཟླང་གཞི་མེད་སྐྱེད་གནས་ན་བཞུགས་ཏེ།
Cette histoire [fut contée] alors que le Bienheureux séjournait à Kapilavastu.

Lorsque Devadatta eut tué Utpalavarṇā et qu'il eut été expulsé du royaume par le roi Prasenajit, il se rendit dans le pays de Kapilavastu et pensa : « Je ne parviendrai pas à tuer l'ascète Gautama. De plus, je ne possède pas les moyens qui sont les siens. Ce que je peux faire est attirer à moi la reine et l'entourage de Siddhārtha. Ceci me permettra de jouir de leur compagnie en tant que roi et de régner à sa place. »

5. གང་གི་ཚེ་ལྟ་སྤྱིན་གྱིས་ལུད་པ་ <«ཀའུང་»«ལི་»«པེ་»«ཙྰ་»ལྟ་སྤྱིན་གྱིས་ལུད་པ། «ལྷར་»«ཞེས་»ལྟ་སྤྱིན་གྱིས་ལུད་པ།> ལའི་ཁ་དོག་མ་བསད་ <«ཀའུང་»གསད།> རས་
Lorsque Devadatta eut tué Utpalavarṇā et
6. དེ་རྒྱལ་པོ་གསལ་བྱུང་གིས་ཡུལ་ནས་བསྐྱད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ <«ཀའུང་»«ལི་»«པེ་»«ལྷར་»«ཙྰ་»«ཞེས་»-དེ།> ཡུལ་མེད་སྐྱེད་གནས་སུ་མོང་ནས་
qu'il fut expulsé du royaume du roi Prasenajit, il alla dans le pays de Kapilavastu et
7. བསམས་པ་
il pensa : «
8. བདག་གིས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཏ་མ་གསོད་ཀྱང་མ་རུས་ལ།
Je ne parviendrai pas à tuer l'ascète Gautama. De plus,
9. སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ཀྱང་མ་ཐོབ་གྱིས་ <«ཞེས་»ཐོབ་གྱི།>
je n'ai pas obtenu les moyens du Bouddha. Donc,
10. བདག་མོང་ལ་
je vais aller et
11. དོན་གྲུབ་གྱི་བཙུན་མོ་ <«ཞེས་»མོ་གྱི།> འཁོར་ནམས་ཁ་འངས་ཏེ།
je vais attirer à moi la reine et l'entourage de Siddhārtha et
12. དེ་དག་དང་བསྐྱོངས་ལ་
je vais rester en leur compagnie et
13. རྒྱལ་ས་ཐོབ་ནས་
j'obtiendrai la royauté et

14. རྒྱལ་པོ་བྱའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་
je régnerai »,
15. བསམས་ཏི།
pensa-t-il. Puis,

Il envoya un message à la reine de Siddhārtha : « Yaśodharā, regarde ce que fait à présent celui qui se complaît dans les mauvaises actions. Il prend soixante mille épouses et subvient à leurs besoins. Mais si ce n'est pas pour profiter entièrement des désirs, à quoi bon prendre des reines et les entretenir ? Maintenant, si tel est ton désir, nous pourrions m'obtenir le statut de roi. Tu retrouveras toute ta gloire et tous les privilèges. »

16. དེས་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་ཐིན་ <«ཞོལ་»འཕྱིན།> བ་ཞིག་བཏང་སྟེ།
il envoya un message à Yaśodharā : «
17. གྲགས་འཛིན་མ་
Yaśodharā,
18. དྲོ་ <«ལེ་»ལྟེ།> ཞི་སྟོན་པ་ལ་དགའ་བ་དེས་ཅི་བྱས་ <«ཁྱེ་»ཞི་བྱས།> བ་ལ་སྟོམ།
regarde ce que celui qui aime les mauvaises actions fait maintenant.
19. བྱད་མེད་བྱུག་ཁྲི་རྩུང་མར་སྤངས་ནས་
Il prend soixante mille femmes comme épouses et
20. སྟུག་པར་བྱས་པ་འདིས། གལ་ཏེ་དེས་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟུད་པར་མི་འདོད་ན་ནི་བཙུན་མོ་སྤངས་ཏེ་
prend soin d'elles. Par rapport à ça, s'il ne veut pas profiter
entièrement des désirs, prendre des reines et
21. གཞག་ཀྱང་ཅི་དགོས།
les garder, à quoi ça sert ?
22. དྲོ་ <«ཁྱེ་»ལྟེ།> ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱེད་དགའ་ན་ནི་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་
Maintenant, si tel est ton désir, nous pourrions obtenir le statut de
roi et
23. [65a]ཁྱེད་ཀྱང་སྟོན་བཞིན་དུ་དཔལ་དང་སྐལ་བ་ <«གཞུང་»དཔལ་དང་བསྐལ་བ། «ལེ་»དཔལ་དང་བསྐལ་བ།> དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
tu obtiendras comme avant la gloire et les privilèges »,
24. སྟོང་རོ།
fit-il dire.

Yaśodharā raconta à Gopā le message que Devadatta venait de lui faire parvenir. « Voilà ce que nous ferons, répondit Gopā. Nous l'amadouerons pour qu'il vienne ici. Nous pourrions ensuite l'humilier et le renvoyer d'où il vient. Alors, il aura été rabaissé à ce qu'il est réellement. » Elles renvoyèrent le message suivant : « Devadatta, viens donc dans le palais royal. Nous pourrions alors réfléchir à la stratégie pour t'installer sur le trône. »

25. དེ་ནས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་གྲགས་འཛིན་མས་ས་འཛོམས་ལ་བསྟུང་དེ།
Ensuite, dès qu'elle eut entendu ceci, Yaśodharā le raconta à Gopā :
«
26. ས་འཛོམས་
Gopā,

27. ལྷ་སྒྲིན་ <«གཡུང་»འཛོལ་ལྷ་ཕྱིན། «པེ་»འཛོལ་ལྷ་ཕྱིན། «སྤར་»«ཞོལ་»འཛོལ་ལྷ་ཕྱིན།> གྲིས་ནི་བདག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྱིང་འོ་ཞེས་
voici ce que Devadatta m'a fait dire »,

28. བྱས་སོ།།

dit-elle.

29. དེ་ནས་ས་འཛོལ་ན་ཅེ་

Ensuite, Gopā dit : «

30. ལུ་བུ་ཅག་ <«གཡུང་»«པེ་»ཅིག་> གྲིས་ཐབས་ <«ཙྰ»ཐབས།> ཤིག་གིས་དེ་ <«གཡུང་»ཤི། «པེ་»ཤི།> བད་དུ་བཀྲལ་ལ་

Nous utiliserons un moyen pour le faire venir à l'intérieur et

31. དམའ་ལབ་སྟེ་ <«གཡུང་»སྤུ་ལབ་སྟེ། «ལི་»«ཙྰ»དམའ་ལབ་སྟེ། «པེ་»སྤུ་ལབ་སྟེ། «སྤར་»«ཞོལ་»དམའ་ལབ་སྟེ།>

nous le rabaïsserons et

32. བཏང་ན། <«ཁུ་»ནས།>།

nous le renverrons. Alors,

33. དེ་ཐ་མལ་པར་འདུག་པར་ <«གཡུང་»«པེ་»«སྤར་»«ཞོལ་»+སྤྱ།> འགྱུར་འོ་ཞེས་

il se trouvera [être] un être ordinaire »,

34. ཟེར་འོ།།

dit-elle.

35. དེ་ནས་དེ་ནས་ས་ལྷ་སྒྲིན་ <«སྤར་»«ཞོལ་»ལྷ་ས་ཕྱིན།> ལ་སྤྱིང་བ།

Ensuite, elles firent dire à Devadatta : «

36. ལྷ་སྒྲིན་ <«སྤར་»«ཞོལ་»ལྷ་ས་ཕྱིན།>

Devadatta,

37. རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་ལ་ཉན་དུ་སྒྱུན་ཅིག་དང་

viens donc dans le palais royal.

38. འདྲིར་གཤེགས་ནས་

Quand tu seras venu,

39. ཐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་བདག་ཅག་གིས་ཚུད་རྒྱལ་མར་བཞུགས་པ་བཀའ་གྲོས་མཛད་འོ་ཞེས་

nous discuterons du moyen pour t'établir dans la royauté »,

40. སྤྱིང་འོ།།

firent-elles dire.

Devadatta fut ravi de ce qu'il entendit. « Les voilà acquises à ma cause, pensa-t-il. La royauté se trouve désormais à portée de main. » Il se rendit au palais royal. Les dieux firent disparaître le trône du Bodhisattva en voyant Devadatta s'approcher avec l'intention de s'y asseoir. Gopā reçut Devadatta du haut d'un escalier. « Devadatta, pourquoi vous empresser de vous asseoir sur ce trône ? Venez-donc dans les appartements de l'entourage de la reine. Nous avons à discuter. »

41. དེ་ནས་ལྷ་སྒྲིན་ <«སྤར་»«ཞོལ་»ལྷ་ས་ཕྱིན།> གྲིས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་དགའ་ཆེས་ནས་

Ensuite, Devadatta fut empli de joie dès qu'il entendit ceci et

42. བ་ <«པེ་»ཤི།> ཉི་དེ་དག་ <«གཡུང་»«པེ་»དག་> དགའ་བར་གྱུར་པས་ <«གཡུང་»«པེ་»འགྱུར་བས།> རྒྱལ་སྤྱིང་ནི་བདག་གི་ཆང་པ་ <«ལི་»«པེ་»«སྤར་»«ཙྰ»ཆང་བ། «ཞོལ་»འཆང་བ།>

> ཁོན་ན་འདུག་གོ་སྤྱིང་དུ་

« Maintenant, elles sont acquises (lit. contentes), donc la royauté se trouve juste (lit. seulement) à ma portée (lit. se trouve là où je peux la prendre) »,

43. བསམས་ནས།

pensa-t-il. Puis,

44. རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་པོ་སྒྲེ་

il alla au palais royal et

45. བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་གདན་ལ་འདུག་པར་ཆས་པ་དང་

il se dirigeait pour s'asseoir sur le coussin du Bodhisattva quand

46. ལྷ་ནམས་ཀྱིས་གདན་དེ་མི་མཐོང་བར་བྱས་སོ། །

les dieux firent disparaître ce coussin.

47. དེ་ནས་ས་འཛོམས་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་མགོ་ལ་འདུག་ནས་

Ensuite, Gopā se tint sur le côté du haut de l'escalier de l'entourage de la reine et

48. སྐྱས་པ།

dit : «

49. ལྷ་སྒྲིན་

Devadatta,

50. ཁྱོད་ <«ལྷ་སྒྲིན་ཅེ། «རྒྱ་པོ་ལྷ་སྒྲིན་ཅེ།» དེ་ཞིག་གདན་ལ་བཞུགས་ཅི་འཇོལ།

pourquoi vous asseoir sur le coussin pour le moment ?

51. བཙུན་མོའི་འཁོར་ནང་དུ་ཇ་གཤེགས་དང་

Venez d'abord dans l'entourage de la reine et

52. བཀའ་བློས་མཛད་དོ། །

nous discuterons. »

Devadatta s'exécuta. Il monta jusqu'à Gopā et se tint devant elle, ses dix doigts rassemblés, ses deux mains jointes. Elle attrappa aussitôt ses mains et les écrasa jusqu'à ce que tous ses doigts saignent. Il lâcha un glapissement de douleur. Gopā le tourna sur lui-même, la face vers le bas et le culbuta en bas des escaliers en lui assénant un coup de pied sur la tête. D'autres dames déversèrent de la bouse de vache sur tout son corps, puis de l'huile chaude. Alors, tuméfié et meurtri, il s'échappa du palais et disparut.

53. དེ་ནས་ལྷ་སྒྲིན་ <«རྒྱ་པོ་ལྷ་སྒྲིན་ཅེ།» ཀྱིས་ཀྱང་ས་འཛོམས་འཛིན་མཉན་ <«ལྷ་སྒྲིན་ཅེ།» ནས་

Ensuite, Devadatta accepta (lit. écouta) les paroles de Gopā et

54. མོར་མོ་བཙུན་པའི་མོ་སྐྱར་ཏེ་

joignit les mains avec ses dix doigts et

55. དེའི་མདུན་དུ་འདུག་གོ། །

se tint devant elle.

56. དེ་ནས་ས་འཛོམས། དེའི་ཐེམ་མོ་སྐྱར་བ་བཟུང་སྟེ།

Ensuite, Gopā prit ses mains jointes et

57. དག་ཏུ་བཙོར་ནས་

les serra avec force et

58. དེའི་མོར་མོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྲག་ལྗང་ <«གཡང་ལྷ་སྒྲིན་ཅེ།» ཏེ།

elle fit jaillir (lit. extraire) du sang de tous ses doigts et

59. ལྷ་སྒྲིན་ <«རྒྱ་པོ་ལྷ་སྒྲིན་ཅེ།» དེའི་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པས་ཁྲག་བཏབ་པོ། །

Devadatta glapit [tellement] il souffrit de ce traitement (lit. mal).

60. དེ་ནས་ས་འཛོམས་སྐྱས་དེ་ཉིད་ལ་མགོ་བྱར་ཀར་ <«ཙོ་གར་» བཟུན་ཏེ།

Ensuite, Gopā le tourna vers le bas de ces escaliers et

61. མགོ་བོར་རློག་པས་བཟུན་ནས།

lui asséna un coup de pied sur la tête et

Les moines s'adressèrent au Bienheureux Bouddha : «

89. དེར་སྤུལ་བྱད་མེད་ཇི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དེས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གསོལ་ཏེ།

là, ceux qui en ont vues dirent au roi comment elles étaient (lit. comment ils les avaient vues).

90. དེར་གཅིག་ཅིག་གིས་སྒྲུས་པ།

Alors, l'un dit :

91. ལྷ་

"Deva,

92. དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཞོག་གི་

oubliez (lit. laissez de regarder) toutes celles-là.

93. གི་དེ་ཉེ་ནི་རྒྱལ་པོ་འཁུན་མོ་དམ་པ་དེ་དང་། <«གཡང་» «པེ་» དག་> བྱད་གཟུགས་འདྲ་བ་ནི། བྱད་མེད་སྤྱ་ཡང་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་

Il n'y a aucune femme qui a un corps semblable à la noble épouse du roi de Videha",

94. བྱས་ནས།

dit-il. Puis,

95. དེ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དེ་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་མདས་ཕོག་ནས་

dès qu'il eut entendu ceci, le roi fut touché par la flèche du désir et

96. དེས་བསམས་པ།

il pensa :

97. བདག་གིས་ <«གཡང་» «པེ་» + ཐང་།> རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ དང་མི་འཐུན་བཞིན་དུ་ནི་དེ་དང་ཕྱད་པར་བྱ་མི་རྒྱས་ཀྱིས་ <«ཞོལ་» གི།> |

"Je ne parviendrai pas à la rencontrer tandis que je suis en mauvais termes avec le roi Mahendrasena. Donc,

98. བདག་གིས་སྔར་དེ་དང་མཇལ་ <«གཡང་» «པེ་» འཇལ།> དུ་མ་བྱས་ནས།

pour commencer, je vais faire la paix avec lui et

99. དེ་ནི་འོག་ཏུ་སྒྲ་བར་འབྱུང་རྩ་སྒྲུལ་དུ་

ça sera facile après cela",

100. བསམས་ནས་

pensa-t-il. Puis,

Après avoir fait la paix, le roi Brahmadatta envoya une messagère à la reine qu'il convoitait : "Sachez que vous êtes la raison de tous mes efforts pour faire la paix avec Mahendrasena. Veuillez donc permettre que nous nous rencontrions." Elle informa aussitôt le roi Mahendrasena :

"Dieu parmi les hommes, le roi Brahmadatta dit me vouloir et essaie de me rencontrer.

Si vous me l'ordonnez, dieu parmi les hommes, je me ferai un plaisir de l'humilier.

— Fais comme il te plaît, répondit-il, mais fais en sorte qu'il arrive entre mes mains.

— Dieu parmi les hommes, je ferai en sorte que vous puissiez faire de lui ce qu'il vous plaira. Entre temps, veuillez ne pas vous offusquer de mes agissements." Alors, elle fit

dire au messager qu'elle ne pourrait pas le rencontrer tant que son roi serait en vie,

qu'il devait d'abord le tuer.

101. རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་བྱིན་གྱིས་གི་དེ་ཉེ་ <«པེ་» «སྔར་» ཉེ་ཉེ། «ཙོ་» ཉེ་ཉེ། «ཞོལ་» དེ་ཉེ།> རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ <«གཡང་» «པེ་» མཇལ།> དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ <«གཡང་» «པེ་» པ།

> འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་འཁུན་མོ་ལ་བྱད་མེད་སོ་ཉར་བཏང་སྡེ་ <«གཡང་» ཉེ།> |

après que le roi Brahmadatta ait fait la paix avec le roi de Videha, il envoya une messagère à la reine du roi Mahendrasena :

102. བདག་གིས་དབང་ཆེན་སྡེ་དང་མཇལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་གྱིས་ <«ཞོལ་» གི།>

"Tout ce que j'ai fait pour faire la paix avec Mahendrasena est pour

vous. Donc,

103. དེ་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་

sachez-le et

104. ཅིནས་བདག་ཁྱོད་དང་ཕྱད་པར་འགྱུར་བ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྣར་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»—འབྱུང་བ> དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་

faites tout de façon à ce que nous puissions nous rencontrer”,

105. སྤྲོད་རོ།།

fit-il dire.

106. དེནས་དབང་ཆེན་སྒྲེའི་བཙུན་མོས་སྐུ་ལ་པོ་ལ་སྤྲོད་ཏེ།

Ensuite, la reine de Mahendrasena le raconta au roi :

107. ལྟོ

"Deva,

108. སྐུ་ལ་པོ་ཆངས་པས་བྱིན་དེ་ནི་བདག་འཛུལ་ཞེས་དོན་དུ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྣར་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»—འབྱུང་བ> སྤྲོད་[66a]ཅིང་མཆིས་གྱིས་ <«ཞོལ་»གྱི>

le roi Brahmadatta dit me vouloir et est entrain de faire le nécessaire pour ça (lit. accomplit cet objectif). Donc,

109. གཤམ་ཏེ་ལྟས་བདག་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་ན་ནི་བདག་གིས་དེ་དམའ་དབང་པར་འཛུལ་ <«གཡུང་»སྤྲོད་བཟུང་ཚལ> ལོ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྣར་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»—ལོ> ཞེས་

Deva, si vous me l'ordonnez, je vais l'humilier”,

110. བྱས་སོ།།

dit-elle.

111. དེནས་དེས་སྒྲུས་པ།

Alors, il dit :

112. ཁྱོད་ཇི་ལྟར་དགའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྱིས་ལ།

"Fais comme il te plaît et

113. ཅིནས་དེ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྣར་»«ཙྰ་»—དེ> ངའི་ལག་ཏུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གྱིས་ <«གཡུང་»བགྱིས། «ཙྰ་»གྱིས།> ཤིག་།

fais ce qu'il faut pour qu'il arrive entre mes mains.”

114. དེས་སྒྲུས་པ།

Elle répondit :

115. ལྟོ

"Deva,

116. ཇི་ལྟར་དགྱེས་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»བགྱིས།> པ་བཞིན་དུ་མཛད་དུ་མཆིས་པར་བདག་གིས་བགྱི་བར་འཛུལ་གྱིས་ <«ཞོལ་»གྱི>།

je ferai (lit. je me trouve à faire) ce qui vous permettra de faire ce qui vous plaira. Donc,

117. ཐུགས་མི་རྒྱུད་བར་གསོལ་ཞེས་

veuillez ne pas vous offusquer (lit. que votre cœur ne soit pas petit)”,

118. བྱས་ནས་

dit-elle. Puis,

119. དེས་དེ་ལ་པོ་ཉའི་ལན་སྤྲོད་ཏེ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྣར་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»—དོ>།

elle lui répondit par le messenger :

120. སྐུ་ལ་པོ་འདི་གསོན་པོར་འདུག་བཞིན་དུ་ནི། བདག་གིས་ཁྱོད་དང་མཇལ་བར་བགྱི་བའི་རྩོམ་ཐོགས་གྱིས་

"Tant que ce roi sera en vie, je serai incapable de vous rencontrer.

Donc,

121. འདི་སོད་ཅིག་དང་།

tuez-le donc.

122. དེའི་འོག་ཏུ་བདག་དང་མཇལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

Après cela, nous nous rencontrerons”,

123. སྤྲོད་རོ།།

fit-elle dire.

“En bons termes avec lui, pensa Brahmadatta, je ne peux pas déceimment le tuer. Je vais à nouveau me mettre en désaccord avec lui.” Ceci fait, il apprêta les quatre parties de son armée, alla dans le pays de Videha et assiégea la capitale. Les batailles qui eurent lieu firent périr d’innombrables êtres. La reine de Mahendrasena fit dire à l’assiégeant par un messager : “Si vous êtes venus ici pour moi, à quoi bon faire périr tant d’êtres ? Mettez l’habit d’un roturier et venez dans la ville me rencontrer.”

124. དེ་ནས་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བསམས་པ་

Ensuite, Brahmadatta pensa :

125. མི་འབྲུན་པར་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་ནི། བདག་གིས་དེ་བས་དྭ་ <«ཞོལ་»གསལ།> དུ་མི་རུང་གིས་

"Tant que je ne suis pas en désaccord, il n'est pas convenable que je le tue. Donc,

126. ཕྱིར་ <«གཡང་»«མི་»«པེ་»«སྤར་»«ཙྰ་»གིས་ཕྱིས། «ཞོལ་»གི། ཕྱིར་> ཡང་བདག་གིས་དེ་དང་མི་འབྲུན་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་

je vais à nouveau me mettre (lit. faire) en désaccord avec lui",

127. བསམས་ནས།

pensa-t-il. Puis,

128. རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་གྱི་དང་ཕྱིར་ཡང་མི་འབྲུན་པར་བྱས་ནས།

le roi Brahmadatta se mit (lit. fit) à nouveau en désaccord avec le roi Mahendrasena et

129. དཔུང་གི་ཚྭ་གས་ཡན་ལག་བཞི་གོ་བསྟོན་ཏེ།

il apprêta les quatre parties de l'armée et

130. ཡུལ་པི་དེ་ཉར་སོང་ནས་ <«གཡང་»«མི་»«པེ་»«སྤར་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»«ཕྱིར་»།>

il alla dans le pays de Videha et

131. བོང་ཁྱེར་དཔུང་གི་ཚྭ་གས་ཡན་ལག་བཞིས་བསྟོན་ཏེ་

il encercla la ville avec les quatre parties de l'armée et

132. འདུག་གོ། །

il se posta [là].

133. དེ་དེ་ན་འདུག་པས་སྟེ་བོ་པལ་པོ་ <«ཙྰ་»«ཕྱིར་»།> ཆེ་ཁ་འདོག་པར་བྱེད་དོ། །

Puisqu'il était là, il fit périr d'innombrables êtres.

134. དེ་ནས་དབང་ཆེན་གྱི་བཙུན་མོས་ཕྱིན་ <«གཡང་»«མི་»«པེ་»«སྤར་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»«ཕྱིར་»།> སྤྱིང་སྟེ།

Ensuite, la reine de Mahendrasena lui envoya un message :

135. ཁྱོད་འདིར་གཤེགས་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་ཕྱིར་དུ་བསམ་ན་

"Puisqu'être venu ici et tout ce que vous faites est pour moi,

136. སྟེ་བོ་མང་པོ་དགུམ་ཅི་འཚལ་གྱིས་ <«ཞོལ་»གི།>

pourquoi faire périr de nombreux êtres ?

137. ད་ཡང་མི་པལ་པའི་ཆ་ <«གཡང་»སྟེ།> རྟགས་སུ་ཞུགས་པ་

Maintenant, revêtez (lit. engagez-vous) l'apparence d'un homme ordinaire et

138. བོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་དུ་གཤེགས་ཏེ།

venez dans la ville et

139. བདག་དང་མཇལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་

veuillez me rencontrer",

140. སྤྱིང་དོ། །

fit-elle dire.

Le roi Brahmadatta de Kāśi suivit les instructions et se rendit au palais comme demandé. Dès son arrivée, la reine de Mahadrasena se saisit de lui et informa le roi que son ennemi était à sa disposition. Il fit venir le prince, les ministres, les marchands, les riches et les capitaines. Devant eux, il frappa de ses pieds la tête du roi Brahmadatta de Kāśi, puis donna l'ordre de tuer “cette chose pour qu’il ne pratique plus l’adultère avec les femmes d’autrui.” “Dieu parmi les hommes, demanda la reine, une telle humiliation n’est-elle pas une défaite pire que la mort ? Que reste-t-il en lui qui ne soit déjà tué ? Veuillez le relâcher.” Son époux le roi accéda à sa demande.

141. དེནས་དེ་^{<«ཁུང་»-«ཡེ»} སྐས་མ་ཐག་ཏུ་ཀུམིའི་^{<«ཁུང་»-«ཡེ»-«ཀུམིའི་»} རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ཐབས་ཆིཉ་པ་བརྟན་པ་^{<«ཁུང་»-«ཡེ»-«ཡེ»-«རྒྱལ་»-«པོ་»-«ཞེས་»-«ཡེ»}
 བཞིན་ཏུ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་འོངས་སོ། །

Ensuite, dès qu'il entendit ceci, le roi Brahmadatta de Kāśi vint dans le palais en suivant la méthode qui lui avait été décrite.

142. དེ་འོངས་མ་ཐག་རྩ་དབང་ཆེན་སྡེའི་ <«གཟུང་»པའི། «པེ་»པའི།> བཙུན་མོ་དེས་བཟུང་ནས།

Dès qu'il arriva, la reine de Mahendrasena se saisit de lui et

143. རྒྱལ་པོ་ལ་སྒྲུན་ཏེ།

elle dit au roi :

144. ॐ

"Deva,

145. ཚདས་པས་བྱིན་ནི་ལྷས་ཅི་དགྲས་པར་མཛད་དུ་མཆིས་པར་གྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་

Brahmadatta est là pour que vous fassiez tout ce qu'il vous plaira",

146. བྱས་སྟོ། །

dit-elle.

147. དེ་ནས་སྐུལ་པོ་དབང་ཆེན་སྐུལ་པོ་འི་སྐུ་ལ་དང་། སྐོན་པོ་དང་། ཆོང་དཔོན་དང་། རྩུག་པོ་དང་། དེད་དཔོན་ཐུམ་ཅན་པས་གསལ་

<«གཤམ་»«ལི་»«ལི་»«ལཱ་»«ཙཱ་»«ཙཱ་»ལཱ་གཤམ།> ༩༥།

Ensuite, le roi Mahendrasena rassembla le prince, les ministres, les marchands, les riches et les capitaines et

148. ཀླུ་མེད་ <“གཡུང་”> “པོ་” ཀླུ་མེད། གྲུ་པ་པོ་ཚད་ས་པ་ས་བྱིན་གྱི་ <“གཡུང་”> བྱིན། མགོ་བོར་[66b] དྷིག་པ་ས་བཅུ་ཉེ

il frappa de ses pieds la tête du roi Brahmadatta de Kāśī et

149. རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ།

dit :

150. འདི་ཅི་ནས་ཕྱིན་ཆད་ ^{«ལྟ་བུ་»} གཞན་གྱི་རྒྱུད་མ་ལ་བྱི་ ^{«ལྟ་བུ་»} མེ་བྱེད་བར་མི་འགྱུར་བར་མེད་ཅིག་ཅེས་།

"Tuez cette chose (lit. ceci) pour qu'il ne pratique plus l'adultère avec les femmes d'autrui",

151. བྱས་སྒྲི། 1

dit-il.

152. དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ལ་བརྟུན་མོས་གསོལ་བ།

Ensuite, la reine dit au roi Mahendrasena :

153. $\frac{2}{3}$

"Deva,

154. འདི་ལྷ་ <«ཡི»<«ཤེ»<«སྐར་»<«འོ»<«ལོ་བ་»>དཔེ། <ཁ་»<ལྷ་»> སའ་བ་འདི་ཉིད་གྲུ་མ་པ་བས་ཆེས་སྤྱབ་མ་ལགས་སམ།

cette humiliation n'est-elle pas le vaincre plus que le tuer ?

155. ད་འདི་ལྷག་པར་དགུམ་དུ་ཅི་མཆིས་ཀྱིས་

Maintenant, que reste-t-il de plus à tuer ?

156. ཐོང་ <«གཡུང་»«ལུ་»ཀྱིས་མཐོང་། «ཞོལ་»ཀྱི་ ཐོང་> ལགས་ཞེས་ <«གཡུང་»«ལི་»«ལེ་»«ཙཱ་»ཞེས།>

Relachez-le",

157. གསོལ་ནས་

demanda-t-elle. Puis,

158. གསོན་པོར་གཏང་། <«གཡང་» «པོ» «ཏ» «ཞོལ་» བཏང།> རོ། །

il fut relâché vivant.

Voyez-vous, moines, à cette époque, j'étais le roi Mahendrasena de Videha, qui était installé dans la conduite des bodhisattvas. Gopā était sa reine. Devadatta était le roi Brahmadatta. À cette époque aussi, elle l'a frappée à la tête avec ses pieds et l'a aussi grandement humilié. »

159. དག་སྒོར་དག་

Moines,

160. ཇི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་

qu'en pensez-vous ?

161. དེ་འི་ཆོ་དེ་འི་དུས་ན་ཡུལ་པ་དེ་ཉི་ཤུ་ལ་པོ་དབང་ཆེན་མེར་ <«གཡང་» «བཞུར།»> ལྷར་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ <«ཙྰ» + གནས་པ།> གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ང་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །

À cette époque, celui qui était alors le roi Mahendrasena de Videha, qui était installé dans la conduite des bodhisattvas, c'était moi-même.

162. དེ་འི་ཆོ་དེ་འི་དུས་ན་བཙུན་མོར་ལྷར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་འཆོ་ <«གཡང་» «ས་ཆོ།» «པོ» «བཙུན་»> ས་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

À cette époque, la reine d'alors est Gopā elle-même.

163. དེ་འི་ཆོ་ཀླ་ཤིའི་ <«གཡང་» «པོ» «ཀླ་ཤི།»> རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་ <«གཡང་» «པ།»> བྱིན་ཞེས་བྱ་བར་ལྷར་པ་གང་ཡིན་པ་ <«གཡང་» «པོ» «པོ» «རྒྱར་» «ཙྰ» «ཞོལ་» — གང་ཡིན་པ།> དེ་ནི།
ལྷ་སྤྱོད་ <«རྒྱར་» «ཞོལ་» «ལྷ་ས་ཤིན།»> འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

À cette époque, celui qui était nommé le roi Brahmadatta de Kāśi est Devadatta lui-même et

164. དེ་འི་ཆོ་ཡང་དེས་འདི་མི་མང་སར་རྟོག་པས་བསྒྲུན་ཏེ་

à cette époque aussi, elle le frappa de ses pieds à la tête et

165. ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་ <«ཤི་» «ཏུ་» «རྒྱར་» «ཙྰ» «ཞོལ་» «དཔལ་པ།»> གསལ་བོ། །

elle l'humilia fortement. »